

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravništvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.-
pololetna . . . „ 2.-
četrtletna . . . „ 1.-
Posamezna št. „ 0-10

Št. 24.

V Ljubljani, dne 10. maja 1912.

Leto VII.

Boj alkoholu!

Proti alkoholu je izdala zveza železničarjev — nasprotnikov tega strupa pismo, ki zasluži, da ga i mi objavimo. Glasi se: Ali briga kaj železničarje alkoholno vprašanje? Veliko! Poklic železničarja že sam na sebi vsled naporne in odgovorne službe zahteva, da mora znati:

1. Da je alkohol, ki ga vsebujejo vse opojne pijače (vino, pivo, konjak, rum in žganje) nič družega, kakor strup.

2. Da vse opojne pijače ne vsebujejo redilnih in krepčilnih snovi, ki bi bile imena vredne.

3. Da glad, žejo in utrujenost le omotijo, ne pa odpravijo.

4. Da povzročajo redno zavživanje opojnih pijač boleznih srca, želodca, jeter in ledvic.

5. Da vsled zavživanja teh pijač telo oslabi, da se ne more raznim neugodnostim (mrazu, vročini, boleznim) zoperstavljati.

6. Da alkohol slabo vpliva na posluš in oči, torej povzročajo nerazločevanje barv.

7. Slabi alkohol zmoglost mišljenja in dejanja, stori človeka malomarnega za železničarsko službo, ki je spojena s tako odgovornostjo.

8. Redno in nezmerno zavživanje opojnih pijač povzročajo mnogo kazni in službenih prestopkov, zapelje v siromaštvo ne samo dotičnike, ampak tudi njegovo družino.

9. Da je treznost nepotrebna, da obvaruje on sam sebe in tisoče drugih pred nesrečo;

10. Da se torej ne vzdržuje opojnih pijač samo med službo, ampak tudi najmanj 8 ur pred nastopom iste.

11. Železničar vedi, da bo dobro vozil, ako se opojnih pijač sploh ogiblje.

12. Popolno zaničevanje opojnih pijač mu hasne na zdravju, pa tudi v gospodarskem oziru. Kdor ima dolgove in ne more s svojimi dohodki izhajati? Pijanec!

To, kar je tu zapisano, seveda ne velja samo železničarjem, marveč tudi drugim stanovom in ne tudi samo delavstvu, ki stoji vedno v boju z alkoholom.

Tobačno delavstvo.

Hči tobačnega kralja princesinja. Kralj tobaka! Kaj, tega pa še nismo vedeli. Tobak naj bi imel svojega kralja! Zakaj bi ga pa ne imel? Saj imajo plesalke tudi svojo plesno kraljico, kako to, da bi ne imel tudi tobak svojega kra-

lja. In ima ga. Prodajo tobaka vodi tobačni trust. Tobačnemu trustu pa gospodari rodbina Duke. Rodbina je v sedemdesetih letih ob veliki vojski v Ameriki že malone popolnoma ubožala. Takratni glavar Dukejeve rodbine je pričel saditi na svojem posestvu tobak. Imel je srečo in pričel je s tobakom tudi kupčevati. Osobito veliko je zaslužil s cigaretami. Sin Dukejev je pa ustanovil tobačni trust, zato so mu tudi nadali ime tobačnega kralja. Njegova hči, Marija Duke, pa poroči princa Ljudevita Pigratellija Aragonskega, ki je v sorodu s španskim kraljem. Kaj da je kraljevega princa napotilo, da je poročil Dukejevo, nam morebiti pojasni dejstvo, da ima Dukejeva 300.000.000 K dote. Sicer pa Marijin oče ni nič kaj rad dovolil princu roko svoje hčere, dasi je precej premožen in se je šele udal, ko mu je princ-ženin obljubil, da se hoče posvetiti kupčiji.

Poročilo o stanju blagajne je podal na občnem zboru glavni blagajnik »Podpornega društva« tovariš Jos. Ogrič. Društvo je imelo lani dohodkov na članarini 5601 K 22 v, izdatki so pa znašali 5442 K 40 v. Preostalo je torej 158 K 82 v. Društveno premoženje je pa znašalo skupno 10.963 K 14 v. Članov je štelo društvo 1460, vseh delavcev in delavk je v tvornici 2217. Blagajniško poročilo se je soglasno odobrilo in izrekla zahvala tov. Ogriču, ki vodi pošteno posle blagajne, odkar društvo obstoja, to je od 30. junija 1900 leta sem.

Načelstvo Podpornega društva je že predložilo vladi izpremenjena pravila v odobritev.

Liberalne laži.

»Slovenski Narod« pravi, da »Naša Moč« urnebesne laži in zavijanja prinaša. Tudi laž naj bi bila, da je bil katerikoli liberalni uradnik obenem občinski odbornik proti osmemu razredu, katerega so omislile uršulinke v našem mestu. Res drzen mora biti dopisnik, da taji stvari, katere so znane. Naj ob kratkem v spomin pokličemo! Prejšnji naš poslanec je dosegel, da je naša dekljška šola se razširila do sedmega razreda. Tudi osmi razred je bil že v proračunu. A takrat so si pri volitvah zbrali drugega zastopnika, ki se ni brigal in tudi liberalni mestni zastop se ni potrudil, da bi se bil osmi razred res otvoril. Ker so starši prosili g. dekana naj kako omogoči deklicam, ki so dovršile sedmi razred na tukajšnji erarični šoli, zaokroženo izobrazbo

z osmim razredom, je on na svojo odgovornost otvoril pri naših uršulinkah privaten pouk za osmi razred. Veliko deklet je pohajalo v samostan, tudi hčere zagrizenih liberalcev so bile vmes, in vse so naredile pred c. kr. deželnim šolskim nadzornikom izpit za osmi razred. A kaj steše naš občinski zastop? On v svoji seji ugovarja proti pouku za osmi razred v našem samostanu in tirja od ministrstva naj na svoji c. kr. rudniški šoli preskrbi osmi razred. Razume se, da so se takemu sklepu na Dunaju smejali, češ, saj ste imeli že na krožniku osmi razred, a se niste pobrigali in finančni minister je koncem leta za to neporabljenih 2500 K spravil v žep. Sedaj ne marate tega še pri gospodinjki šoli. Prav! Ukažejo torej g. dekanu, naj sredi leta v štirinajstih dneh zaključi pouk. Knezoškof je na prošnjo dekanovo izposloval pri ministrstvu še pouk do konca leta. Tako se je zgodilo, da niti lansko leto niti letos nimamo osmega razreda po vspešnem delu in nagajanju naših liberalcev. Znano je tudi, da je bil takrat liberalni občinski odbornik višji uradnik, ki je imel svojo hčerko pri uršulinkah v Ljubljani. Ni manjkalo dovtipov in raznih opazk med našimi rudarji radi takega postopanja. Vsebina teh je bila: no za višjo gospodo so dobre uršulinke, za hčere trpina-delavca pa ne. Kar njemu ugaja, meni, da bode nam škodovalo itd. — Vse to liberalni dopisnik laže, da se je takrat že o tem pisalo in na javnih shodih obravnavalo. Meni, da bode s trditvijo: »Večjih laži in obrekovanj je težko najti, kakor v »Naši Moči«, svoje stranke blamažo zakril, a se zelo moti, ker je še v predobrem spominu vseplodno delovanje naših liberalcev.

Železničar.

Člane skupine Ljubljana ponovno opozorimo na sestanek dne 11. maja 1912 ob 8. uri zvečer v Rokodelskem domu.

Napredujemo. Naša plačilnica na Rakeku se je že toliko okrepila, da se preosnuje v kratkem v krajno skupino. Ko bodo vse predpriprave izvršene, objavimo dan in uro ustanovnega zborovanja v »Naši Moči« ter opozorimo tovariše že danes, da takrat posetijo v kar največjem številu naše pogumne sobojevnike. Veliko je naših članov raztresenih po progah, katerim polagamo na srce, da zberejo somišljenike, ki jih imamo mnogo, okoli sebe in ustanavljajo plačilnice za svoj okoliš. Le ako ste zbrani, se lahko

Na smrt obsojeni kralj.

(Zgodovinska povest.)

(Dalje.)

II.

Čez nekaj dni prijezdi opoldne pred Pasquallovo kočjo sel, oblečen v obleko kraljevih selov in naznani Pasquallu, da mu naj sledi v sevilski kraljevi grad.

Juanna se je tako prestrašila, da je skoraj zblaznela. Tudi mladi Manuel se je prestrašil, ker ga je skrbelo, če se kaj očetu pripeti.

Pasquall sam je pa ostal popolnoma miren. Prosil je le kraljevega glasnika, da naj toliko časa čaka, da se preobleče in da pokosi. Sela je tudi povabil h kosilu. Ko sta pokosila, se obleče Pasquall v najlepšo obleko. Vedel je, da Juanne ne bo mogel potolažiti, zato je rekel svojemu sinu Manuelu:

»Kar se tudi meni pripeti, teh-le treh stvari se drži: Ljubi Boga in ubogaj božje zapovedi, kralja spuštuj in nikdar ne zapusti svoje matere.«

Blagoslovil je svojega sina, poljubil svojo ženo, ki je plakala, in je sledil kraljevemu slu-

Na dveh krepkih konjih sta čez nekaj ur prijezdila v Seville.

Pri mestnih vratih je sprejel Pasqualla neki častnik, ki ga je takoj peljal na dvor.

Niti besedice ni častnik izpregovoril. Pasquallu okolu srca ni bilo tako mirno, kakor je kazal njegov obraz. Bolj ga je skrbela usoda njegove rodbine, kakor lastna usoda. A ker je bil prepričan, da ima popolnoma mirno vest, je ostal hladen, resen in miren.

V krasni dvorani ga je zapustil častnik samega.

Vrata se odpro. V dvorano vstopi njegov gost, mladi, plavalasi mož.

»Juan Pasquall,« mu reče resno, a ne strogo, »spominjaš se, da sem ti obljubil, da se zopet kmalu vidiva?«

»Da, gospod.«

»Se-li spominjaš, kaj da si govoril o slabi pravosodni upravi?«

»Tudi, gospod.«

»Spominjaš se še, kako da si sodil, ker je kralj ukazal zapreti kraljico Blanko, ukazal usmrtiti velikega mojstra reda sv. Jakoba in o oblasti namišljeno mogočne Marije Padille?«

»Vse vem, kar sem takrat govoril.«

»Kralj ve, kaj da si govoril.«

»To jako obžalujem, milostni gospod.«

»Zakaj?«

»Ker bom prisiljen, kadar zopet kako osebo pogostim, da molčim, da se mi zaupanje ne poplača z izdajalstvom.«

»Izdala nisva jaz in moj spremljevalec ničesar.«

»Pričakujem, gospod, da mi to zagonetko rešite.«

»Lahko: eden obeh gostov je bil kralj Don Pedro sam.«

»Če je tako,« pravi Pasquall in prikloni eno koleno, »stojim zdaj pred svojim kraljem.«

»Ne motiš se,« reče Don Pedro. »A ker znaš, da stojiš pred kastiljskim kraljem, ali se nič ne bojiš Don Pedra Groznega?«

»Ne bojim se na svetu družega, visoki moj gospod, kakor da razžalim Boga ali da izdam svojega kralja, če mu zamolčim resnico.«

»Ali še vedno tako sodiš, kakor si zadnjič tako odkrito govoril?«

»Da, Visokost.«

»Ali še vedno sodiš, da če se že ne morejo hudodelstva preprečiti, je le vedno mogoče, da se kaznujejo hudodelci?«

»Da, o tem sem prepričan, visoki gospod.«

»Kaj povzroča, da se to ne zgodi?«

posvetujete o zadevah temeljito in izrazite svoje želje skupno za odpravo nerednosti in ogladite pot boljši bodočnosti. Proč s strahom pred sovražniki, vzdignite povsod zastavo Prometne zveze! Zmaga bo naša!

Zahvala. Podpisani se iskreno zahvaljujem vodstvu »Prometne zveze«, katero mi je za čas moje bolezn blagovolilo nakloniti 10 K podpore. — Dornberg, 5. maja 1912. — Franc Cotič, prožni delavec.

Plačilnica Prvačina naznanja vsem članom tukajšnje plačilnice, da se bo vršil sestanek članov »Prometne zveze« v soboto, dne 18. t. m. ob tričetrt na sedmo uro zvečer v prostorih A. Kavčič v Dornbergu. Komur je le mogoče, naj se sestanka gotovo udeleži, ker se bodo razpravljale važne stanovske zadeve, posebno pa posvetovanje radi ustanovitve krajne skupine. — Vodstvo.

Zidani Most. V nedeljo, dne 28. aprila je imela krajna skupina Zidan Most svoj občni zbor pri gostilničarju g. Martinu Petrinčič pri radeškem mostu. Člani so se v obilnem številu udeležili občnega zbora. Predsednik otvori shod in pozdravi vse navzoče ter se zahvali za obilo udeležbo. Poroča jim o blagajniškem stanju ter delovanju in napredku Prometne zveze. V odbor so bili izvoljeni: Majcen Jožef, predsednik; Mrežar Franc, namestnik; Golob Alojz, zapisnikar; Prebevšek Ivan, namestnik; Verhovc Ivan, blagajničar; Zupan Anton, namestnik; Paučnik Anton, revizor; Medved Gašpar, namestnik; Zupan Franc, Borštner Alojz, Oberžan Jožef, odborniki. Po volitve se zaključil občni zbor.

Velik shod za vrhstavnih delavce, na katerega je prihitelo več sto tovarišev iz cele Gornje Avstrijske, je priredila Prometna zveza v nedeljo, dne 5. t. m. v Lincu. Predsedoval je shodu deželni poslanec Fischitz; poleg njega so se udeležili še državni poslanci dr. Schlegl in Brandl ter deželni poslanci dr. Schwinner in dr. Salzmann. Duša shoda pa je bil državni poslanec A. M. Kemetter, katerega so zborovalci ob prihodu z naravnost demonstrativnim navdušenjem pozdravili. Njegov govor je bil istotako navdušeno sprejet. Glavna točka dnevnega reda je bila praksa linške direkcije c. kr. državnih železnic, da se pozimi, ko je manj dela, delavce meni nič, tebi nič domov stradat pošlje. Obravnavalo se je tudi, naj uvede c. kr. državna železnica disciplinarne zbornice za mezdne delavce. Tozadevne resolucije so bile vse enoglasno sprejete. Od centrale Prometne zveze je bil navzoč tajnik Tschulik.

1. maj — praznik. Socialni demokrati so bili, ki so ta dan proglasili za delavski praznik. Trobili so svojim vernikom, naj se enako, kakor narava spomladi, dvignejo in osrečijo sebe in ves svet. Za ta probujevalni dan so si zbrali 1. majnik — lepo, ker je ravno 1. dan meseca — in rekli: trpin, danes ne delaj nič in ne služi nič in če imaš kaj odveč — zapravi, da bodeš naslednje dni pokornejši sluga. Da boš imel priliko čim več porabiti, bomo že mi skrbeli — mi, obersociji, ki se na take »futrlice« spoznamo. Dopoldne te bomo malo okoli gonili, da postane šežen in lačen, na večer ti pa priredimo »muziko«, da se ne bodeš na vse zadnje nemara nad tvojo lastno slepoto zjokal. Ko ti bo navdušenje stopilo v glavo, boš vesel in vriskal boš same zadovoljnosti, da se smeš imenovati našega sodruga. Če te bo prav drugi dan glava bolela in boš zapazil, da ti manjka nekaj za druge prepotrebne reči v družini vedno primanjkujočih kronic, nič se ne kremži radi tega in vedi, da bomo mi toliko bolj veseli. Kaj

»Leni ali pa podkupljivi uradniki.«

»Pri sv. Jakobu! Neustrašen preosnovalec si. Stvari bi se pač drugače razvile, če bi ti postal kastiljski veliki sodnik!«

»Dasi nikdar ne bom tega visokega mesta upravljal, pritrjujem Vašemu mnenju.«

»Dolžnosti svojega zvanja bi izpolnjeval z brezobzirno strogostjo?«

»Da, visoki moj gospod.«

»Ne bal bi se nevarnosti, da si med mogočnjači nakopičiš sovražnikov?«

»Ker ne potrebujem njih prijateljstva, mi je njih sovraštvo postranska stvar.«

»Če bi bil kralj sam obdolžen kakega zločina, ali bi tudi proti njemu uvedel preiskavo in ga prisilil, da se zagovarja, kakor to predpisuje postava kastiljskemu velikemu sodniku?«

»Bog je prvi, za njim postava, po postavi pride kralj.«

»To zadošča,« reče kralj in pozvoni s srebrnim zvončkom. Slugi, ki pride, naroča: »Pridejo naj takoj k meni člani najvišjega sodišča.«

Najvišji sodniki, samo najvišji plemiči, so prišli oblečeni v svoja uradna oblačila in so se kralju globoko uklanjali.

(Dalje prih.)

praznik — počitek, to ni nič, kdor je za delo ustvarjen, naj dela in redi tiste, ki delati ne marajo. Vidiš, naš obersodrug Kristan Tone je tudi našega mnenja, zato pa on ne bo 1. majnika praznoval, ampak bo svoje štacune lepo odprte pustil, ker nesejo.

Interpelacija državnega poslanca Kemetterja in tovarišev na njega ekscelenco gospoda železniškega ministra glede zvišana mezd delavcem c. kr. državne železnice. Leta 1908 se je določilo za zboljšanje plač delavcem več milijonov kron, ki pa so se porabile večidel za višje kategorije. Delavci so dobili poviške po deset vinarjev in tolažili so se, da se za letos obljubljeni jim povišek z ozirom na vedno rastočo draginjo odmeri v pravični meri. Za veselim upom je prišlo bridko razočaranje in ni se čuditi, da je delavstvo do skrajnosti razburjeno. Desetvinarsko napredovanje je postalo skoraj kužnolenalziivo in koder se je komu podarilo 20 vinarjev, ni za to nikjer prave zajamčene podlage. Da se je postopalo po vsem samovoljno in brezobzirno, dokazuje dejstvo, da poviški dniniso v dveh ravnateljstvih enakomerni, da celo pri eni in isti direkciji niso v dveh progovzdrževalnih sekcijah enaki. Čuditi se moramo, da se najdejo oddelki prožnih mojstrov, koder ni niti eden delavec napredoval; zgodilo pa se je, da se je v kraju, obloženem z vsemi življenjskimi neugodnostmi delavcu 2 K dnevne plače nakazalo. Slični slučajji se najdejo pri vseh ravnateljstvih c. kr. državnih železnic. Spoznavajoč nevzdržljivost opisanih žalostnih razmer in pa, ker nj. ekscelenca še ni imel prilike na našo, deloma enako interpelacijo z dne 5. marca odgovoriti, vprašajo podpisani: 1. So njega ekscelenci predstojee opisane razmere znane? 2. Kaj misli njega ekscelenca ukreniti, da se na podlagi enakostnih temeljnih plač, avtomatičnega napredovanja in odprave izključitve od dela delavcem zalužek ne bo več krajšal in da se ta kategorija uslužbencev zadovolji?

Prometna zveza je po gospodih državnih poslancih dr. Kreku, Gostinčarju in Kemetterju vložila pri direkciji c. kr. drž. železnic v Trstu sledečo prošnjo: Kot snažilci, zaposleni kurjači v Ljubljani imajo priznano težavno službo, katero pa vendar povsem zadovoljivo opravljajo. V sled tega predlagamo njihov sledeče želje in prosimo ugoditve: 1. Opoldanski odmor naj se podaljša do pol dveh, ker uživajo vse druge delavske kategorije že od zdavnaj enako udobnost. 2. Kogar se določi na stroj, naj se mu nudi prilika, da se, preden odpelje, primerno pripravi z živžem in obleko. Sedaj je v navadi, da se delavec pokliče od dela na stroj, ne zmeaneč se za to, je li kaj jedel, ima li kaj denarja pri sebi in da niti svojcev ne more obvestiti. 3. Sobotni in nedeljski popoldnevi naj bodo prosti, ne da bi se plača ustavila, oziroma odtrgala. 4. Vsaka tri leta pripadajoče zvišanje mezd za 20 vinarjev na dan naj se tudi izvrši. 5. Štirindvajseturna služba naj se odpravi in upelje dvanajseturna s 24urnim počitkom. 6. Obljubljeni delavski red naj se prej, ko mogoče izda, da tedaj pa se naj obstoječi delovni red upošteva. 7. Z delavci naj se postopa času primerno človeško. Denuncijantom naj se ustavi njih grdo delo. — Ker spolnitev teh prošenj direkciji dovoljeni kredit ne bi prehudo zadela, naj se željam dobrovoljno ustreže.

Vizitko s sledečo vsebino je naša centrala pred kratkem oddala pri ravnateljstvu c. kr. državnih železnic v Trstu. Snažilcem kanalov naj se izplača kot odškodnina za nerazumno poškodovanje obuje po gorečem pepelu najmanj po deset vinarjev za moža in uro. Delavcem, ki snažijo kurišča lokomotiv, naj se podeli delavska obleka (platnene hlače in bluza). Kurilnica imej na razpolago delavcem, ki morajo pri deževnem vremenu premog razkladati, nepremočljive platnene pelerine. Varen in snažen kraj se naj odkaže tudi delavcem, koder bodo lahko shranili med delom odloženo obleko; v delavnicah imajo v to vrho omare na razpolago. Določiti se naj prostor, kamor bi se delavci ob slabem vremenu lahko zatekli; primernih prostorov ne manjka, v sili pa bi bil dober tudi kak star vagon.

Za kratek čas. Pravijo, da izvaja vsako živo bitje, če se čuti smrtno ogroženo, neprimerno moč. To bo nemara že res, kajti naši bratci sociji, ko jim začne na vseh koncih in krajih odklenkavati, nam to pričajo. Kak halo so še pred kratkem gnali, da ugrabijo celo dunajski občinski svet in že so prerokovali: za Dunajem pade Gradec in potem pa Ljubljana. Farških bo kmalu konec. Da pa ni tako, zvedeli mo že dne 25. minulega meseca, ko so se na Dunaju vršile ožje volitve v 4. razredu. Takrat je namreč »teta arbeiterca« pokazala, da so sociji v veliki nevarnosti, da sramotno pogore. Zapisala je sledeče bojno geslo: Dan odločitve se bliža! Vse na krov! Sekiro v roko in sekati z mogočnimi udarci! Ko leže mrak na zemljo, naj leži i črni

blok razbit ob naših nogah! Pa prišlo je drugače. Sekire niso prav nič pomagale, ker jih je bilo premalo, črni blok se je pa okrepil in stoji sedaj trdnje kot poprej. Da Gradec ne bo padel še tako kmalu socijem v kremplje in Ljubljana tudi ne, to nam dokazuje za socije pač žalosten izid občinskih nadomestnih volitev v Šiški. Tudi tukaj so mislili rdečkarji, da postanejo gospodarji, pa so tako grdo pogoreli. Stevilka 102 nam pravi, da je socijev od dne do dne manj!

Podpore 10 kron je prejel od Prometne zveze prožni delavec Alojzij Gaberšček v Domžalah, za kar izreka vodstvu srčno zahvalo.

Z goriške proge. Gospod urednik! Kakor hitro izveste kje za kako službo lažnjivca, sporočite to našemu dopisniku Z. J. Z.; on je prava specialiteta te stroke; povsod ga bodo veseli. On ni nikak učen piskrovez, ampak razdrapani liberalizem bi pa vendar rad zopet povezal. Kdor mu je všeč in trobi z njim, tega vam tako lepo opere v svojem glasilu, nasprotnika pa zna s svojim hudobnim jezikom tako oblatiti, kar se da. Protipomoč je teda samo, da pristopiš negovi liberalni organizaciji, in če imaš še tako grbavo vest, on te bo žajfal, da si vreden postati član. In da bolj drži, nam očita, da je nam žal zanj. Mi pa pravimo: svoji k svojim. Tudi proti veri mož ni, samo čez farje in cerkev pa udriha, kakor vsak zarukan liberallec. Kdor ni njegov, ga nazivlje misijonarja z maslom na glavi, sam pa ga ima toliko, da je joj. Seveda, kar človek sam na sebi čuti, to pri drugih hoče najprej videti. Ko ne bi bilo Z. J. Z., bi bil pa soc. demokrat; saj je vse eno, samo firma je različna. To je spričevalo, ki odgovarja popolnoma resnici, ker laži mi ne poznamo.

Skrb c. kr. državne železnice za svoje onemogle delavce

odseva v pravi luči v sledečem slučaju. Pred tremi leti je ponesrečil v Kranju prožni delavec Jakob Gorjanc. Ena roka je postala nerabna. Ko se je rana zacelila, obolel je po vrhu še za želodnim katarjem, vsled česar je postal za vsako nadaljno delo nesposoben. Po preteku dobe, ko je dobival bolniško podporo, je bil provizijoniran z nekaj vinarji čez 27 kron na mesec. Zavarovalnica za nezgode mu je z odlokom z dne 31. avgusta 1911 pripoznala 6 odstotkov njegovega zaslužka kot rento in to znese: beri in piši tri krone štiriinsedemdeset vinarjev na mesec. Namesto, da bi se mu ta odlok dostavil takoj, se mu je vročil šele pred nekaj dnevi — mogoče z namenom, da bi mož zamudil reklamačni rok. Za zadevo se je zavzela Prometna zveza, ker k sreči je imenovan nje član. Slučaj pač osvetljuje, kako se s siromakom postopa, kateremu gorje, če nima pravice do pravovarstva.

Izjava, ki je resnična, beremo v pismu, ki je je pisala lekarnarju E. V. Fellerju ekscelencia baronica Helena Freytagh-Loringhoven, rojena baronica Buxhoeveden, Gorica, Corso Verdi, 36. Glasi se: »V veliko zadoščenje mi je, da vam danes morem poslati priloženo, pravkar prejeto dopisnico priznane pisateljice Paul Maria Lacroma, plemenite Maria Egger Schnitzhausen. Iz dopisnice je izprevideti, da je domače zdravilo Fellerjev fluid z. v. z. »Elsafluid« obogatelo za eno pospeševalko. Dama je bila pred kratkim pri meni, in ker je tožila o neizrečenih neuralgičnih bolečinah, sem ji ponudila steklenico fluida. In danes, čez par dni, sem že prejela razveseljivo pohvalo, gotovo radi dobrega uspeha. Nepotrpežljivo pričakujem poročila o uspehu fluida pri kneginji Carolath, kar vam bom takoj sporočila.« Fellerjev fluid, ki je med bravci dobro poznan, se izdeluje pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elzatr, 264 (Hrvatsko). 12 malih ali 6 dvojnatih ali 2 specialnih steklenic velja franko 5 K. Majhna zaloga tega izvrstnega domačega zdravila bi vsakemu utegnila prav dobro služiti.

Iz Gorenje Doline.

Sava. Odbor strokovnega društva je pri seji dne 5. t. m. sklenil, da priredi društvo dne 19. maja dopoldan ob 9. uri na Savi v Delavskem domu društven shod. Člani, skrbite, da bo častna udeležba. — Dalje se je sklenilo, ker ima letos društvo veliko izdatkov za podporo bolnih članov, da priredi Strokovno društvo dne 9. junija javno veselico s tombolo. Prosimo vse člane, da se vsak drži starih načel, da skrbi za dobitke, posebno pri svojih prijateljih. Ako vsak stori, kar more, se bo priredila zopet velika tombola v zadovoljnost društva ter navzočega občinstva. — Savška tovarna že celo pomlad gradi okrog vseh svojih parcel, ki so v bližini delavskih stanovanj. Prostora že ni več drugega, kot ceste in pota. Pa še pri teh se lahko dobi deska z napisom »Prepovedana pot«. Pri nas je zrak že tako slab, delavec naj pa bo, če ne v tovarni pri delu, pa v zaduhlem stanovanju, ali pa v prahu na cesti. Ni čuda torej, ako koga zanese v gostilno, le to je slabo za naše birte, da delavcu še za navadne potrebe manjka. Seveda, g. Verweger, ki pusti tako lepo vse ograditi, se

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne Rhabarbara kroglice z znamko „Elsakroglicé“. Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešujejo prebavo in krepe želodec. 6 škatlic franko 4 K. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubi, Elsatrg 264 (Hrvatsko).

že sprehodi na svežem zraku. Gre na lov, ko se delavec pari pri delu. Delavec pa nima zvečer po delu svežega zraka. Da je to zdravju škodljivo, je gotovo vsakemu jasno, le da se v tem pogledu nič ne stori. Tovarna in občina, ali imate kaj skrbi za delavstvo? Naj poklicani kaj premislijo tudi v tem oziru.

Jesenice. Ker se delavstvo zanima, kaj se dela pri občinskih sejah, bomo po možnosti zasledovali ter ob kratkem poročali. Pri seji dne 5. maja se je sklenilo: Popravilo se bo nekaj potov na Savi, nekaj pa pregledalo, ako so potrebna poprave. Pri občinski klavnici se zgradi hlev. Popravi se par škarp itd. Šolski svet je pa sklenil, pokriti sedanjo šolo na Jesenicah, ki je krita z deskami, katere zaradi starosti več ne drže, z eternitom ali podobnim materialom. Kaj pa bo s šolo obiskujočimi otroci, nam pa še ni znano.

Kanduč.

Kedor se hoče prepričati, kako da slišijo idrijski liberalci travo rasti, naj bere »Narodove« odgovore na »Našo Moč«, v katerih so liberalci obdolžili našega pristaša Kanduča, da jih piše in to laž na dolgo in široko opisali, da bi mu službeno škodovali. Pri tem so se pa tako urezali, kakor je le pri takih lahkomisljenosti v svojo vsemogočnost zaljubljenih ljudeh mogoče in tako je treba blamažo popravljati, kajti naše uredništvo in poslanec Gostinčar so zadevo pojasnili, pa tudi pisec teh vrstic je že svoječasno zatrđil, da je Kanduč z našimi dopisi toliko v zvezi, kakor liberalni poročevalec s pametjo. Mesto lojalnega priznanja pa liberalna ničla v »Narodu« še vedno svojo lajno goni, češ, pisava se vjema, slog je sličen, torej ni drugače mogoče kakor da se hoče Kanduča samo utajiti, saj je vendar nemogoče, da bi se kak vsemogočen liberalec motil ali namenoma lagal. Kogar liberalci osumijo, so s tem tudi že dokazali, — tako logiko ti ljudje zastopajo. Mi bi liberalno blamažo lahko imenitno izrabili; ker nam je pa znano, da je glavni zaupnik »Slovenskega Naroda« znani občinski tajnik Julij Novak in njegova slava dandanes daleka ni več taka kakor je bila tedaj, ko so ga c. kr. liberalci iz delikatese in kavarne podpirali, smo zadevo samo omenili, pri tem pa opisali celo vrsto resničnih, zanimivih liberal. slučajev, podobnih izmišljeni Kandučevi aferi. Povedali smo med drugim kako je osumil svetnik Šturm, »odličen« liberalce, ne samo eno osebo, temveč kar cel komite, da iz njegove srede pohajajo prizivi proti občinskemu gospodarstvu; ako tako visoki gospodje tako delajo, kaj naj pričakujemo od navnega »Narodovega« dopisnika! Mi pa v naših poročilih nismo navedli polnih imen, pač pa začetnice in sedaj nas »Narod« poziva, naj pridemo z imeni na dan; počasi, gospod navnež! Ne v »Naši Moči«, ampak drugod dobiš tak odgovor, da bo tebi in tvojim pristašem smrdel, kajti čemu bi pogrevali stare stvari, ki so vsem znane in jih tudi »Slovenski Narod« pozna, pa se nalašč neumnega dela. Najbolj pa »Narod« peče svoječasna Notranjčeva zadeva; takrat je bil nekdo liberalce tako potegnul, da so kar pihali, okoliški kmetje so se pa smejali, ker so se jim oči odprle in poslanec Gostinčar se ima veliko Notranjcem za svojo izvolitev zahvaliti. Liberalci so takoj osumili vpokojenega kontrolorja Zazula, napisali smo ga s polnim imenom, ker ga je tudi nedeljski »Narod« na dolgo in široko zapisal, in kogar liberalci osumijo, ta je za njih javnost izgubljen, posebno ako v liberalni rog ne trobi in se ne da od »Naroda« strahovati. Tudi takrat se je kakor pri Kanduču vse ujemalo, slog, pisava, posamezne črke, najbrže celo papir in črnilo, samo glavna stvar se ni ujemala, da namreč osumljenca niti v Idriji ni bilo in je o vsem šele pozneje zvedel, ko so ga bili liberalci že zdavno v odsotnosti na smrt obsodili. Toda kakor sedaj pri Kanduču je bila tudi takrat liberalna blamaža popolna, da, tim popolnejša, ker smo jih nalašč pustili pisati v »Narodu« odprta pisma, cele romane o falsifikatih in podobnih »čednih« stvareh! Da je bila mera polna, je hotela usoda, da je Zazula pozneje gerent postal in kot tak jih je liberalcem nekaj tako gorkih naklepal, da se ga bodo še sodni dan popoldne z veseljem spominjali. — Toliko nedeljskemu »Narodu« v odgovor, dalje ne bomo časa in prostora trčili, ker imamo za »Našo Moč« veliko zanimivejših stvari pripravljenih; posebno pa ne bomo polemizirali s človekom, ki hodi po Idriji kot bi imel polne hlače, v »Narod« pa pošilja članke kakor da je vsemogočni občinski diktator! K.

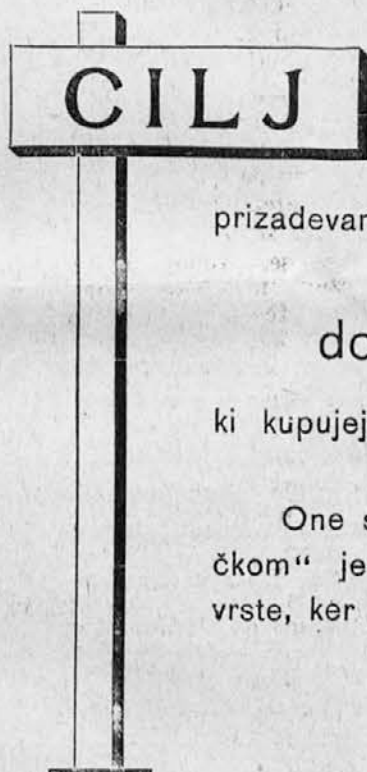
Krmar Milanovič. Povest. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena 1 K 40 vin., vez. 2 K 20 vin. — Slovenci pač prav malo vemo o morju, še manj pa o življenju na morju, kjer časih drzni mornar po več tednov ne zazre drugega kot brezkončno morsk gladino, ki se na daljnem horizontu spaja z nebom v eno celoto. Le mala lesena stena loči ljudi od brezdajne vode, in če se ta lesena stena razruši ter ladja potopi, je tudi človeško življenje izročeno poginu. Tekom zadnjih let je sicer umna človeška roka zgradila ladje, katere smemo po pravici imenovati prave morske velikane; ker so take ladje zgrajene po vseh pravilih moderne tehnike, se sodi splošno, da lahko kljubujejo vsem elementom in se sploh ne morejo potopiti. Brezskrbno in veselo je življenje popotnikov in mornarjev na takih ladjah, ki nudijo v najbogatejši meri vse udobnosti in prijetnosti, katerih človek čisto celo doma ne more najti. Najsi divja na morju vihar in valovje jezno buta ob ladjine stene, popotniki so vendarle židane volje, ker si mislijo, da se jim ne more ničesar pripetiti, ter da jih ladja varno čuva pred jezo razdraženih elementov. Da pa človeška roka nikdar ne more ustvariti ničesar povsem popolnega, temveč da tudi tak morski velikan lahko podleže silam velike narave, spričuje nam najjasneje usoda »Titanica«, ki je pred kratkim z vsem svojim bogastvom in večino potnikov, ki so bivali na njegovem krovu, postal žrtev morja. — Tudi naša povest »Krmar Milanovič« nam opisuje življenje na morju ter popotne velike ladje. Le malo ljudi si more rešiti golo življenje v malem čolničku, s katerim se igrajo morski valovi kot z orehovo lupino. Sredi brezdanjih, neizmernih vodnih množin trapi ljudi, ki so se oteli v čolničku, neznoša žeja, in slednjič pomrje vsi od žeje in drugega trpljenja, le junaški krmar Milanovič ima v sebi še malce življenja. Nezavestnega ga najde po dolgem času mimo plujoča ladja, ki ga vzame na svoj krov, kjer počasi okreva. Vendar mu je pa prestano grozno trpljenje povsem zatemnilo spomin tako, da se ne more nič več spominjati, kdo je in odkod je. Tudi na svojo ljubljeno ženko in drago hčerko, kateri je pustil doma, popolnoma pozabi. Nekaj let preživi tako v Avstraliji, kamor se je pripeljal s trgovsko ladjo, ki ga je rešila smrti. Po mnogih čudnih dogodljajih slednjic slučajno pride zopet na Slovensko, kjer se mu po-

časni začne vračati spomin in kjer konečno zopet najde svojega otroka in ženo, katera se je pa med tem v prepričanju, da je njen ljubljeni mož mrtev, v drugič poročila, hoče s tem hčerko rešiti preteče bede. Povest je jako zanimiva, da je čitatelj ne bo mogel položiti iz rok, predno je ne bo popolnoma prečital. Zato jo vsem slojem najtopleje priporočamo.

Zaobljuba. Povest. Hrvatsko spisal Ferd. B e č i e. Poslovenil P. Medvešček. Ta jako lepa povest opisuje zgodbe hrvatskega mladeniča, ki je postal v francoski družbi vojak, se bojeval v Alžiru in se povzpela do generala. Roman je sila mikaven. Stane broširan 1 K 80 vin., vezan 2 K 60 vin.

Največje slavje. Največje slavje življenja je brez dvoma dobro zdravje. Zdrav organizem, čilo telesno stanje in veselje do življenja so dragoceni zakladi, ki jih je treba varovati za vsako ceno. Nič ne pospešuje ta veliki namen bolj kakor Nutrigen, to idealno pripravljeno krepilno sredstvo, ki oživlja kri, kosti, živčevje in odpornost. Tudi zdrav človek potrebuje Nutrigen, bolnik se pa naravnost pregreši, ako ne poskusi z Nutrigen-om oživiti svojo upadajočo energijo in ginevajoče veselje do življenja. Podjetje Nutrigen, Budapešta, Elisabethring 16, odd. 188, pošlje na željo vsakemu zastonj poskušnjo in navodilno knjigo o Nutrigen-u.

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo
„Našo Moč“.

prizadevanj, najti sredstvo za izboljšanje kave, ki odgovarja vsem zahtevam okusa in izdatnosti

dosežejo vedno le one gospodinje,

ki kupujejo kavini pridatek v zabojčkih ali v zavitkih, označenih „s kavinim mlinčkom“.

One so izbrale najbolje, kajti pridatek za kavo „s kavinim mlinčkom“ je najjedrnatejši, najokusnejši in najizdatnejši izdelek te vrste, ker je

:pravi Franck.:

Tovarna v Zagrebu.

Usaka bolezen se ne ozdravi

z zdravili. So bolezn, ki so nastale vsled pomanjkljivega prehranjevanja, zato je enako važno za zdrave in bolne, da najbolj pazijo na pravilno prehranjevanje.

Kateri so pravi principi življenje in zdravje dajajočega prehranjevanja, vedo žal samo nekateri, zato se zgodi, da mnogo ljudi pred časom zgubi svojo moč in odpornost.

Svetovnoznan redilno sredstvo Nutrigen (zakonito zavarovano), ki se zaradi svoje sestave po pravici imenuje kralj redilnih sredstev, je po znanstvenih principih pripravljeno, kar svedoči potrjene kemične analize. Spoznajte izredne prednosti tega redilnega sredstva.

Nutrigen dobi vsakdo zastonj.

Zahtevajte, sklicevajte se na ta list, škatljico Nutrigena

zastonj in poštnine prosto

ter zahtevajte tudi knjigo z navodilom, v kateri so popisana glavna pravila pravilnega prehranjevanja.

Dosedaj se je porabilo v Avstro-Ogrski 250.000 škatljic, kar dokazuje brez dvoma nedosežno dobroto in veliko priljubljenost tega redilnega sredstva.

Podjetje Nutrigen, Budapešta, Elisabethring 16, odd. 188.

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

**Denarni promet
l. 1910. čez 87 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavnic
■ K 608.996.84. ■**

**Ljudska
posojilnica**

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 6
pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franč. cerkvijo

prejema
hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. ter jih obrestuje po 4 1/2 % brez kakega odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4*50 na leto.
Hranilne knjžice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, gra-
ščak, drž. in dež. posl. predsednik; **Josip Šiška**,
stolni kanonik, podpred.; **Odborniki: Anton
Belec**, posest., podj. in trg. v št. Vidu n. Lj.; **Dr.
Josip Dermastia; Anton Kobi**, pos. in trg., Breg
pri Borovni.; **Karol Kauschegg**, velepos. v Ljub-
ljani; **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani;
Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni
posest. v Ljubljani; **Fran Leskovic**, hišni posest.
in blag. „Ljudske posojil.“; **Ivan Pollak ml.**, tov.;
Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani;
Gregor Šlibar, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!

*Putniki v Ameriko
kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na*
Simona Kmetelca
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami

Maček & Komp.

Franca Josipa cesta št. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol, LJUBLJANA
Mestni trg št. 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic,
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,
žepnih robcev, ovratnikov, zavrtnic, volne,
bombaža, sukanca itd.
Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

ANT. BAJEC, Ljubljana

cvetlični salon p. Tranč 2, vrtnarija Tržaška c. 34
izdeluje šopke, vence, trakove z napisi. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetljic.

Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjavni: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.

I. VECCHIET

urar in draguljar, Ljubljana

Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.

Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in druge bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.

**Dežnike in
solnčnike
domačega izdelka**

najboljše kakovosti, pri-
poročata po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred škofijo št. 19,
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Iv. Buggenig, sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico šte. 5.

Priporočata svojo veliko zalogo vsakovrstnih
sodov. Prevzema tudi vsa v
njegovo stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin v Ljubljani,
Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih
**voznih koles in
šivalnih strojev**

za rodbino in obrt.

A. Lukič

Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklice.

Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, kreplivo in slast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potanju nog,
skatljica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Siadin“ za otroke skatljica 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec kreplivo sredstvo
steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstno pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v, in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana

Prešernova ulica

:: priporočata svojo ::

veliko zalogo čevljev

:: domačega izdelka ::

**Agitirajte za naše časopisje, po-
sebno za del. list „Našo Moč“.**

Pozor slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izberi naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštna in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

**Havre
New-York**

francoska prekmorska družba

Veljavne vožne liste (Šifkarte) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila, daje samo **ED. ŠMARD**
oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetjske posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

**Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh veselih in žalostnih dogod-
kih „Slovenske Straže!“**

TEOB. KORN

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelodvodov ter instalater
vododvodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

Priporočata se za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim skriljem z asbest-ce-
mentnim skriljem (Eternit) patent Hatschek z izbočno in ploščnato
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galan-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.